

Mededelingenblad

ZuidHollandse vereniging van
PostzegelVerzamelaars

Retouradres: Abeelzoom 52, 2719 GT Zoetermeer

Jaargang 63

nr. 1, maart 2026

- Nieuwe locatie Den Haag
- Siebold en Dejima

Mededelingenblad van de ZHPV

De 'ZuidHollandse vereniging van PostzegelVerzamelaars' ZHPV is aangesloten bij de 'Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelisten-verenigingen'.

VOORZITTER: T.J. Haan
SECRETARIS: H.M. Jetten,
Herikerberg 3, 2716 ET
Zoetermeer, 079-3213218,
secretaris@zhpv.nl

PENNINGMEESTER:
R. van Heyningen,
Architect Luthmannstraat 4,
2552ZH Den Haag, 06-40028056,
Rekening BIC: ABNANL2A
IBAN: NL65ABNA0426636139
t.n.v. ZHPV te Wateringen
penningmeester@zhpv.nl

JEUGDAFDELING: S. Rotteveel
Symfoniestraat 55^e, 2553 TB,
Den Haag,
06-27233453,
simonrotteveel@ziggo.nl

LEDENADMINISTRATIE:
Aanmeldingen, opzegging lidmaatschap, (email)-adreswijzigingen en dergelijke doorgeven aan:
A.J.W. Huiskamp, Werflaan 59
2725DG Zoetermeer,
Tel. 06 53234521
ledenadministratie@zhpv.nl

Dit blad is een uitgave van de ZHPV. Het wordt verspreid onder leden en belanghebbenden.
ISSN nr. 1874-4117

© Het overnemen van artikelen is in overleg met de redactie en met bronvermelding toegestaan voor zover dit de filatelie in opbouwende zin ondersteunt.

De verantwoordelijkheid voor verklaringen of meningen in dit blad berust bij de auteur.

Eventuele rechten op fotomateriaal zijn zo goed mogelijk nagegaan. Mochten er onvoorzien toch rechten toegeschreven moeten worden, dan bieden wij voor de omissie onze verontschuldiging aan en zullen in een eerstvolgende uitgave e.e.a. alsnog corrigeren.

UITGEVER:
ZuidHollandse vereniging van PostzegelVerzamelaars
info@zhpv.nl
www.zhpv.nl

REDACTIE: M.J. Vogel
Abeelzoom 52,
2719 GT Zoetermeer
06-17102705
redactie@zhpv.nl

Mededelingenblad 2025 nr. 4

In dit nummer:

- 2 Van het bestuur
- 3 LOCATIE Den Haag
- 5 Siebold en Dejima
- 11 Activiteiten

VAN HET BESTUUR

Welkom

Wij zijn zeer verheugd dat we kunnen melden dat zich in de afgelopen periode weer een aantal nieuwe leden heeft gemeld. Dat zijn: Mevrouw Jade Williams-Xu uit Zoetermeer en de heren Jan de Knecht uit Leidschendam, Chen Chen Couveur uit Rijswijk en Rob van Schaik uit Den Haag. Wij wensen hen veel plezier met hun hobby binnen de ZHPV.

Algemene (voorjaars-) Ledenvergadering

Het bestuur van de ZHPV nodigt haar leden uit tot het bijwonen van deze vergadering op zaterdag 18 april 2026. De vergadering wordt gehouden Wijk -en Dienstencentrum De Plint, Prins Frederiklaan7, Leidschendam, aanvang 15.30 uur, aansluitend aan de reguliere beurs.

Agenda

1. Opening
2. Binnengekomen stukken en mededelingen
3. Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 4 oktober 2025
 - a. Tekstueel
 - b. Inhoudelijk c.q. naar aanleiding van
4. Financieel Jaarverslag 2025
5. Verslag Kascommissie
6. Redactionele Jaarverslagen 2025
7. Samenstelling bestuurs- en commissieleden.
8. Huldiging jubilarissen 25 jaar en 50 jaar.
9. Rondvraag
10. Sluiting

Toelichting:

Agendapunten 3, 4 en 6:

Alle vergaderstukken zijn drie weken voorafgaande aan de ALV op de website onder de rubriek "Alleen voor Leden" te lezen en downloaden. De vergaderstukken liggen eveneens tijdens de vergadering ter inzage of kunnen telefonisch (06-36312216) of per e-mail (secretaris@zhpv.nl) worden aangevraagd.

Agendapunt 7

Bestuursleden:

De secretaris is volgens roulatieschema aftredend. Henk Jetten heeft aangegeven zich niet meer voor een termijn van 3 jaar beschikbaar te stellen. Hij is nu 12 jaar secretaris en het wordt tijd om het stokje over te dragen. Hij vindt dat zijn houdbaarheidsdatum is overschreden. Het wordt tijd voor nieuw elan. Hij hoopt dit kalenderjaar nog een opvolger te vinden.

Commissieleden:

Beurzen: Beursleiders gezocht! Thans leidt Henk Jetten drie beurzen per maand. Een beurs wil hij nog wel leiden, maar voor de andere beurzen moeten nieuwe kandidaten worden gezocht.

Redactie: Voor de redactie van de Priority Mails en het Mededelingenblad zal Jan Vogel, die de functie als redacteur bekleedt om medische redenen terugtreden. Zijn functie wordt overgenomen door Huub Savenije.

VAN DE VEILINGCOMMISSIE

De Veilingcommissie is weer druk bezig met de voorbereiding van de Voorjaarsveiling. In Priority Mail 2026/1 (www.zhvpv.nl) is alle informatie m.b.t. deze veiling te vinden en is een oproep gedaan voor deelname. Die deelname kan zowel bestaan uit het **vooraf aanbieden van te veilen kavels** als het **bieden op kavels tijdens de veiling**. Je kunt nieuwe kavels inleveren tot en met zaterdag 7 maart 2026 op de beurs in Zoetermeer. De veilingcommissie beraadt zich nog over het kijkmoment in april, wat rond 8 maart op de veilingenpagina bekend zal worden gemaakt. De veilingmiddag vindt plaats op 25 april in Zoetermeer.

LOCATIE ALBARDASTRAAT 60 DEN HAAG

Op 22 november jl. hadden we onze eerste beurs in Den Haag. Dat was voor mij, als niet-Hagenees, een soort ontdekkingsreis naar een onbekende locatie. Maar, onze secretaris had in zijn gebruikelijke e-mail-aankondiging van deze beurs goed uitgelegd op welke manier het Wijkcentrum Vruchtenbuurt bereikbaar is. Ik ging van huis uit lopend naar station Zoetermeer, met de NS naar Den Haag centraal, van daar vervolgens met de HTM-lijn 2 tot de halte Walnootstraat en verder via de Walnootstraat lopend naar het net om de hoek met de Albardastraat gelegen wijkcentrum. Van deur tot deur een reis van exact één uur reizen. Ik vind dat best te doen.

1

Het was nog niet druk, in totaal waren er 24 bezoekers. De Hagenezen en hun omwonenden moeten de weg naar dit wijkcentrum kennelijk nog vinden. Op zich voldoet het gebouw aan al onze wensen, tafel(tje)s en stoelen genoeg zodat de tafelhouders en ruilers voortaan twee i.p.v. een tafeltje kunnen krijgen. De beheerder van het gebouw, de heer Frits, is tevens de barman. Kortom, er valt niets te klagen. Om een indruk te krijgen, een paar foto's van respectievelijk de bestuurstafel (1) hierboven, en hieronder een tafelhouder met achterin de opstelling van de 5-centboeken (2) en de ruiltafel (3).

2

3

SIEBOLD en DEJIMA

In 1598, kort voor de oprichting van de VOC, vertrekt een vloot van 5 schepen namens de Magelhaensche Compagnie o.l.v. Jacob Mahu (1564 - 1598) op ontdekkingsreis om via de Straat Magellaan Indië te bereiken. Deze tocht mislukt om diverse redenen en Indië wordt niet bereikt. Slechts een schip, het galjoen de *Liefde* met uiteindelijk Jacob Quaeckernaeck als kapitein, overleeft de tocht en komt op 19 april 1600 op het eiland Kuroshima in Japan aan. Dat is de eerste kennismaking van Nederland met Japan.

De Japanse doorloper toont enerzijds de aankomst van de *Liefde* in de Usuki baai met een paraderende Quaeckernaeck en zijn bediende die de parasol hanteert op de kade en anderzijds op de achtergrond Dejima en Nagasaki. In 1609 wordt op het eiland Hirando (noordwestelijk van Nagasaki) de eerste Nederlandse handelspost of factorij gevestigd. Tot 1641 is Japan naast Nederland ook 'open' voor

andere Europese landen.

Bijzonder aan de doorloper is dat enerzijds het galjoen de *Liefde* dat in 1600 in Japan arriveert samen met Dejima wordt afgebeeld dat pas vele jaren later is gesticht.

Vanaf 1641 tot 1853 is de Nederlandse handelspost op Dejima gevestigd, een piepklein kunstmatig schiereilandje van Nagasaki en onderhoudt de VOC tot 1800 en vervolgens de Nederlandse overheid het contact tussen de westerse wereld en het verder grotendeels van de buitenwereld afgesloten Japan. Deze handelspost wordt bestuurd vanuit Nederlands-Indië door de daar 'regerende' gouverneur-generaal.

Philipp Franz von Siebold nazaat van een welgesteld geslacht van geneesheren komt in 1796 in Würzburg ter wereld. Franz gaat ook geneeskunde

studeren. Helaas sterft zijn vader een paar jaar later en laat zijn familie hem en zijn moeder min of meer links liggen. Hij krijgt echter wel de gelegenheid om ook arts te worden. Daarnaast is hij sterk geïnteresseerd in de planten- en dierenwereld. Via relaties krijgt hij het aanbod om voor de Nederlandse regering in Nederlands-Indië te gaan werken als legerarts. In 1822 vertrekt Siebold, tijdelijk als Nederlandse scheepsarts, naar Indië om daar het tekort aan legerartsen aan te vullen.

In 1823 'stuurt' gouverneur-generaal van Nederlands Indonesië Godert van der Capellen (1778-1848) Siebold naar Dejima om de daar dienstdoende arts te vervangen. Zijn baas op Dejima, die daar de titel van opperhoofd draagt en al tegen zijn pensioen aanzit is Johan Wilhelm de Sturler (1774-1855). Aanvankelijk kunnen deze twee goed met elkaar overweg. Dat verandert geleidelijk omdat Siebold nogal eens zijn boekje te buiten gaat. De geneeskunde in Europa ligt ver voor op die in Japan. Daardoor krijgt de arts Siebold al snel zeer veel aanzien onder de bewoners van Nagasaki en de nodige privileges. Hij kan zich dus makkelijk buiten Dejima bewegen waardoor hij ook in de gelegenheid is om, met hulp van zijn Japanse studenten geneeskunde, zijn hobby als natuurvorser te beoefenen. Net als een van zijn voorgangers, de door hem bewonderde Zweed Carl Peter Thunberg (1743-1828), die eerder al een botanische tuin op Dejima heeft aangelegd en die nu door Siebold wordt

opgeknapt en uitgebreid. Op de postzegel is rechts van Thunberg een huisje met twee geisha's op Dejima te zien.

De arts Siebold krijgt toestemming om buiten Dejima een kliniek in te richten. Van zijn patienten in Nagasaki ontvangt hij vaak allelei geschenken waardoor hij in de loop der jaren een aanzienlijke kunstverzameling kan aanleggen. Hij geeft ook colleges geneeskunde aan jonge japanners en bouwt daarmee een zeer goede reputatie op.

Het is niet ongebruikelijk dat Nederlandse bewoners van Dejima een concubine hebben, zo ook Siebold. Normaal komen deze dames van uit Nagasaki in de loop van de dag op Dejima aan en verblijven daar tot laat in de avond. Voor Siebold gelden echter

andere regels. Zijn concubine Sonogi komt al snel bij hem in huis wonen. En wat te verwachten is, Sonogi wordt zwanger en baart negen maanden later in 1827 hun dochter Oine. Oine, aangespoord door de verhalen over haar vader wordt later, ook door haar uiterlijk voorkomen, een beroemde en gevierde arts.

In 1826 maakt een delegatie van Dejima onder leiding van opperhoofd De Sturler de verplichte vierjaarlijkse hofreis naar Edo (thans Tokio) om de relatie van Nederland met de shogun en zijn hofhouding op peil te houden. Siebold gebruikt deze reis van zo'n 1200 km, die bijna twee maanden (enkele reis) in beslag neemt, zeer tegen de zin van De Sturler, voor het uitbreiden van zijn botanische, zoologische en kunstverzameling. In Edo aangekomen komt de militaire arts Siebold (hier afgebeeld in gala uniform), in strijd met de zeer strenge Japanse regels, in het bezit van voor die tijd zeer belangrijke topografische kaarten. Deze affaire, die pas na terugkomst in juni 1826 op

Dejima in Edo aan het licht komt, kost vele Japanners letterlijk en figuurlijk de kop. Siebold wordt kennelijk niet als hoofdverantwoordelijke aangezien maar het leidt uiteindelijk wel tot zijn eeuwige verbanning uit Japan. In december 1829 neemt hij gedwongen afscheid van zijn concubine Sonogi, zijn dochtertje Oine en zijn geliefde Dejima.

Na zijn verbanning uit Japan keert Siebold terug naar Nederland. Hij koopt in Leiden een prachtig herenhuis aan het Rapenburg waarin hij een drukkerij en uitgeverij vestigt om zijn verworven kennis van Japan op schrift te stellen, te drukken en aan de man te brengen. Overigens heeft hij daar niet erg lang gewoond en heeft hij dat pand weer

verkocht om vervolgens op verschillende plaatsen in Nederland en Duitsland wonen. Siebold praktiseert niet meer als arts maar voelt zich geroepen om zijn kennis over Japan ook op een andere manier aan de man te brengen. Bij diverse Europese overheden klopt hij aan om zijn diensten aan te bieden, overigens met weinig succes. In 1842 wordt hij door koning Willem II tot de adelstand verheven. Een paar jaar later, in 1845 trouwt hij met de Duitse barones Helene von Gagern. Helene schenkt hem 5 kinderen, drie zonen en twee dochters. Na opheffing van zijn ballingschap in 1857 vertrekt hij in 1859 in dienst van de Nederlandse overheid voor de tweede keer naar Edo in Japan en neemt zijn oudste, dan 16-jarige zoon Alexander mee.

De tijd in Japan heeft echter ook niet stilgestaan. Onder de druk op Edo van de door commandeur M.C. Perry (1794-1858) aangevoerde Amerikaanse oorlogsvloot die in 1853 en 1854 een 'bezoek' aan Edo brengt, opent Japan in 1854 enkele havens. In 1859 sluit Japan met Amerika en andere landen een nieuw verdrag waarbij praktisch algehele toegang tot alle belangrijke havens ontstaat. Hierdoor is het belang van Dejima verdwenen en sluit Nederland haar handelspost. Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het verdrag uit 1859 geeft Japan in 2009 een groot postzegelvel uit met in de bovenste strook daarvan een prent met het gezicht op Dejima, waar de Nederlandse vlag wappert.

Na een 30-jarige afwezigheid is Japan niet meer het ideale oord zoals Siebold dat nog steeds in gedachten heeft. Dejima bestaat nog maar is nu vrij toegankelijk voor iedereen. Ook de hereniging met zijn concubine Sonogi en zijn dochter Oine in Nagasaki verloopt teleurstellend, zij zijn met Japan meegegroeid, hij niet. Oine is bovendien teleurgesteld dat hij het beroep van arts achter zich gelaten heeft. Zij is in de voetsporen van haar vader getreden en inmiddels uitgegroeid tot een zeer bekwame en alom geliefde arts. In Japan is zij heden ten dage zelfs beroemder dan haar vader. De werkzaamheden van Siebold voor de Nederlandse overheid verlopen ook niet naar wens en hij wordt na twee jaar teruggeroepen naar Nederland.

Siebold tracht jarenlang, ook nog na zijn 'tweede verbanning' uit Japan, zijn inmiddels sterk verouderde kennis van dat land bij meerdere Europese overheden aan de man te brengen. Zijn laatste poging is in 1866 in München waarbij hij gebruik maakt van de diensten van zijn toen nog jonge bewonderaar en latere beroemde Franse schrijver Alphonse Daudet (1840-1897). Deze heeft hij leren kennen tijdens een verblijf in Parijs ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling aldaar. Daudet zou Siebold vanuit Parijs met materiaal voor Siebold nareizen naar München. Als Daudet daar arriveert is zijn opdrachtgever de dag daarvoor op 18 oktober 1866 overleden.

In de vroegere woning van Franz von Siebold, het prachtige grachtenpand aan het Rapenburg in Leiden, is nu het Japanmuseum Sieboldhuis gevestigd. Ook in het Wereldmuseum Leiden bevindt zich veel door Siebold verzameld materiaal. Momenteel zijn er naast het Sieboldhuis nog twee musea in Duitsland en een in Japan aan Siebold gewijd. Hier in het Sieboldhuis is, slechts een zeer beperkt, deel van de talloze kunst- en gebruiksvoorwerpen die Siebold regelmatig vanuit Dejima via Batavia naar Nederland verscheept tentoongesteld, waaronder bijvoorbeeld een prachtige serie netsuke's, met de hand gesneden gordelknopen.

Ook verscheept Siebold velerlei soorten planten naar Nederland. Een aanzienlijk deel daarvan belandt in de Hortus botanicus in Leiden, de oudste botanische tuin van Nederland. Nog steeds zijn daar nazaten van Siebolds planten te bewonderen.

In 1996 geven zowel Japan als Duitsland een gezamenlijke postzegel uit ter gelegenheid van Siebolds 200ste geboortedag. Hierop wordt de liefde van Siebold voor de plantkunde en Japan symbolisch weergegeven.

In de loop der jaren is Dejima opgeslokt door de landaanwinning en uitbreiding van de haven van Nagasaki. Midden tussen hedendaagse havengebouwen van Nagasaki is men begonnen met de restauratie en herbouw van Dejima. Een groot aantal gebouwen, woningen en pakhuizen, is reeds gereconstrueerd en ingericht. Het is een toeristische trekpleister geworden die al in 1990 wordt bezocht door de toenmalige prins Willem Alexander.

Tot slot nog een afbeelding van een velletje van de in 2014 uitgegeven serie Grenzeloos Nederland, in dit geval m.b.t. Japan. Hierop zijn afgebeeld, van linksboven en met de klok mee, de hollandooloog (Japanse Holland-deskundige) Ôtsuki Gentaku, Siebold, het schilderij *De rode kimono* van Breitner, Dejima, het galjoen de *Liefde* en het schilderij *de Courtisane* van Van Gogh. In de velrand zien we de *Liefde* nogmaals en een schilderij van de baai voor Nagasaki. De afbeeldingen op de postzegels zijn weergegeven in de origami-stijl, de Japanse vouwkunst.

Met dank aan Pierre Tissot van Patot en Leo van der Holst.

Jan Vogel

I

DE LOCATIES

Zoetermeer:

Buurtvereniging Buytenrode
César Franckrode 60

Leidschendam

De Plint
Prins Frederiklaan 7

Den Haag

Wijkcentrum Vruchtenbuurt
Albardastraat 60

ENTREE

Leden gratis, niet-leden 1,00

VOOR TAFELHOUDERS

Wanneer u géén gebruik maakt van uw tafel, moet dat voor alle beurzen worden afgemeld bij:

H.M. Jetten, tel. 06 36312216
of e-mail: h.jetten@hccnet.nl

Tafelgeld per tafel

Leden € 5,-, niet-leden € 10

RONDZENDVERKEER

Administratie boekjes en tassen:

M.W.M. Doll, tel. 070-3838614
of e-mail: mwmdoll@gmail.com

Financiële zaken:

H.J.B. Pauwels,
2^e penningmeester,
tel. 0174-293505 of e-mail:
hpauwels@kabelfoon.nl
Bankrek: NL65ABNA0426636139
t.n.v.: ZHPV te Wateringen

VEILINGCOMMISSIE

Hans van As: 071-5131897
Henk Sloot: 070-3080120
Marnix Mourits: 06-24975279

ACTIVITEITEN

Zoetermeer	Beurs
za 7 maart	13-16 uur
Leidschendam	Beurs
za 21 maart	13-16 uur
Den Haag	Beurs
za 28 maart	13-16 uur

Zoetermeer	Beurs
za 4 april	13-16 uur
Leidschendam	Beurs
za 18 april	13-15.30 uur

**aansluitend Algemene
Ledenvergadering**

Den Haag	Geen Beurs
-----------------	-------------------

Zoetermeer Voorjaarsveiling Kijkdag (onder voorbehoud)

Zo 12 april 10-15 uur.

Veiling

Za 25 april 13.45-16.30 uur
Zaal open 13.00 uur

Zoetermeer	Beurs
za 2 mei	13-16 uur
Leidschendam	Beurs
za 16 mei	13-16 uur
Den Haag	Beurs
za 23 mei	13-16 uur

Zoetermeer	Beurs
za 6 juni	13-16 uur
Leidschendam	Beurs
za 20 juni	13-16 uur
Den Haag	Beurs
za 27 juni	13-16 uur